

4. Ващенко О. Готовність вчителя до використання здоров'язберігаючих технологій у навчально-виховному процесі / О. Ващенко, С. Свириденко // Здоров'я та фізична культура. 2006. № 8. С. 1–6.

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ, А САМЕ STEM-ОСВІТИ НА УРОКАХ З ПРИРОДНИЧИХ НАУК: АНАТОМІЯ, ФІЗІОЛОГІЯ ТА ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ

А.В. Хаміна, М.М. Дяченко-Богун

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Сьогодні, незважаючи на війну Україна продовжує інтенсивно розвиватись. І для подальшого розвитку країна потребує висококваліфікованих кадрів в усіх галузях. Для вивчення природничих наук, в тому числі анатомії, фізіології та екології людини використовують різноманітні методики та напрями. Одним із напрямів є STEM-освіта.

STEM-освіта — це комплексний міждисциплінарний підхід, який поєднує в собі природничі науки з технологіями, інженерією і математикою з проєкцією на життя, де всі предмети взаємопов'язані й інтегровані в єдине ціле, що сприяє кращій соціалізації особистості, оскільки розвиває такі навички, як-от: співробітництво, комунікативність, творчість [1].

Впровадження в навчально-виховний процес методичних рішень STEM-освіти дозволить сформувати в учнів найважливіші характеристики, які визначають компетентного фахівця:

- уміння побачити проблему;
- уміння побачити в проблемі якомога більше можливих сторін і зв'язків;
- уміння сформулювати дослідницьке запитання і шляхи його вирішення;
- гнучкість як уміння зрозуміти нову точку зору і стійкість у відстоюванні своєї позиції;
- оригінальність, відхід від шаблону;
- здатність до перегруповування ідей та зв'язків;
- здатність до абстрагування або аналізу;
- здатність до конкретизації або синтезу;
- відчуття гармонії в організації ідеї.

Це дозволить наблизити зміст різноманітних сфер науково-технічної діяльності людського суспільства до навчального процесу [2].

Технології STEM-освіти відіграють важливу роль у проведенні як звичайних, так й інтегрованих уроків. Їхня перевага полягає в тому, що у класах збільшується кількість учнів, які свідомо опановують навчальний матеріал. Саме інтегрований підхід при сучасному викладанні біології й екології не лише підвищить якість окремих компонентів навчального процесу, а й сприятиме формуванню в учнів основних життєвих компетентностей, структурованої системи

знань, яка зумовлює їх орієнтування в конкретно-предметній діяльності. Встановлення цілісної наукової картини світу й образу світу учнів на основі міжпредметних зв'язків у навчальному процесі також відкриває шляхи для розв'язання проблеми підвищення якості освіти, розвитку самостійності й креативності старшокласників та підготовки їх до самостійного здобуття знань і творчої діяльності [1].

Для ефективного розвитку напрямів STEM-освіти першочерговим завданням є: розробка науково-методичного забезпечення та упровадження сучасних засобів навчання; підготовка та підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників; розширення мережі регіональних STEM-центрів/лабораторій; проведення науково-прикладних досліджень; аналіз процесу розбудови та динаміки розвитку STEM-освіти, виявлення проблем та прогнозування подальших тенденцій впровадження напрямів STEM-освіти [3].

Сучасні STEM-лабораторії, як комплекси наукового і навчального обладнання, мають задовольняти потреби учнівської молоді в реалізації їх індивідуальних науково-дослідницьких проектів. Такі комплекси мають забезпечувати не просто вивчення, наприклад, законів фізики, хімії, біології, а надавати можливість випробувати їх дію на практиці, шляхом розроблення справжніх науково-дослідницьких проектів [4].

Сучасні виробники наукового і навчального обладнання пропонують різноманітні переліки можливого устаткування, що може успішно використовуватися в STEM-лабораторіях закладів освіти [4].

Отже, впровадження STEM-освіти дозволить сформувати в учнів найважливіші характеристики з природничих наук, а саме з анатомії, фізіології та екології людини. Підбір устаткування для STEM-лабораторії закладів освіти має носити індивідуальний характер, що дозволить реалізацією вихованцями різноманітних науково-дослідницьких проектів. А системний підхід до вивчення природничих наук, а саме з анатомії, фізіології та екології людини з використанням відповідного навчального та наукового обладнання в закладі, що лежить в основі STEM-освіти, сприятиме розвитку творчого потенціалу учнів та їх професійній підготовці в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Безіна О. В., Казакова Л. Л. Використання елементів STEM-технологій на уроках природничо-математичного циклу. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/58197/ (дата звернення: 22.10.23).
2. Корнієнко О.Р. Про актуальність запровадження STEM-навчання в Україні, 08 лютого, 2016 <https://elenakornienko.blogspot.com/2016/02/stem.html> (дата звернення: 22.10.23).
3. STEM-освіта: інститут модернізації змісту освіти <https://imzo.gov.ua/stem-osvita/> (дата звернення: 22.10.23).

4. Сьома С. Реалізація STEM-проектів у гуртках науково-дослідницького спрямування закладів позашкільної освіти // STEM-освіта: стан впровадження та перспективи розвитку: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, 9-10 листопада 2017 року, м. Київ. – К.: ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», 2017

МЕДИЧНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК СПОСІБ ПОКРАЩЕННЯ ЗДОРОВ'Я

Н.В. Харченко, А.В. Костріков

Полтавський державний медичний університет

Розуміння соціальних детермінант здоров'я серед широкого загалу необхідно поліпшити як нову частину медичної грамотності. Медична грамотність – це «здатність отримувати доступ, розуміти, оцінювати та передавати інформацію як спосіб зміцнення, підтримки та покращення здоров'я в різних умовах протягом усього життя» [1]. «Це найважливіша стратегія розширення прав та можливостей, спрямована на посилення контролю людей над своїм здоров'ям, їх здатність шукати інформацію та здатність брати на себе відповідальність» [1]. Низька медична грамотність поширена навіть у країнах з високим рівнем доходу і, ймовірно, сприяє нерівності щодо здоров'я між соціальними групами [1].

Обсяг медичної грамотності слід розширити, включивши до нього здатність отримувати, розуміти, оцінювати та передавати інформацію про соціальних детермінантів здоров'я. Підвищення медичної грамотності є важливим елементом стратегії щодо скорочення нерівності щодо здоров'я. Для цього потрібна якісна, надійна та доступна інформація, адаптована до потреб та обставин різних соціальних груп [1].

Медична грамотність – це здатність людини читати, розуміти і діяти з урахуванням медичної інформації, а й здатність представників державного та приватного секторів передавати інформацію, пов'язану зі здоров'ям, актуальними і простими розумінню способами. Це потребує підвищення обізнаності та знань медичної грамотності серед медичних працівників. Крім того, необхідно розробити політику використання ясної мови та візуальних символів у комунікаціях з питань здоров'я [1].

Ініціативи щодо підвищення грамотності у питаннях здоров'я в ідеалі розробляються, фінансуються та реалізуються за допомогою скоординованих загальнонаціональних стратегій [1]. Це потребує довгострокових інвестицій [1]. Країни можуть створити «Раду з медичної грамотності» за участю багатьох зацікавлених сторін, на відстані витягнутої руки від уряду, для моніторингу та оцінки прогресу, сприяння партнерству між організаціями та визначення стратегічного спрямування розвитку медичної грамотності [1].